

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců Mgr. Jana Kašpara a JUDr. Ing. Viery Horčicové v právní žalobce: **Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, se sídlem Cejl 48/50, Brno, IČ 67010041, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, Vršovická 65, Praha 10, Praha 1, za účasti: **1) Ředitelství silnic a dálnic ČR**, Na Pankráci 546/56, Praha 4, IČ 65993390, zast. JUDr. Jiřím Hartmannem, advokátem, se sídlem Sokolovská 49, Praha 8; **2) Obec Prackovice nad Labem**, se sídlem Obecní úřad Prackovice nad Labem, Prackovice nad Labem 54; **3) Obec Řehlovice**, se sídlem Obecní úřad Řehlovice, Řehlovice 1; **4) Společnost ochránců životního prostředí**, občanské sdružení, IČ:71201122, se sídlem Nerudova 34, Litoměřice, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14.5.2010 č.j.1011/530/10 41722/ENV/10, proti Stanovisku EIA ze dne 15.11.1996,č.j. 400/3144/1618/OPVŽP/96 e.o. a proti rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 14.2.2001,č.j.M/100130/01 SRK/813/R-1057/00,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Osoby na řízení zúčastněné nemají právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Včas podanou žalobou, doručenou dne 14.6.2010 Městskému soudu v Praze se žalobce domáhá přezkoumání rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, č.j.1011/530/10 41722/ENV/10 ze dne 14.5.2010, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce (rovněž i občanského sdružení Společnost ochránců životního prostředí) a potvrzeno rozhodnutí Správy CHKO České středohoří ze dne 25. 9. 2006, č.j.: 00170/CS/SR/-XII-8/06/Pe, jímž byl vydán souhlas dle § 44 odst. 1 a dle § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „ZOPK“) k povolení stavby „Dálnice D8, stavba 0805 Lovosice – Řehlovice“ na území CHKO České středohoří.

Žalobce navrhuje, aby soud dle § 78 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., s. ř. s. zrušil i prvostupňové rozhodnutí Správy CHKO ze dne 25. 9. 2006 č.j. 00170/CS/SR/-XII-8/06/Pe a

aby současně podle § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal i zákonnost vydání těchto podkladů: Stanoviska Ministerstva životního prostředí o hodnocení vlivů na životní prostředí ze dne 15. 11. 1996 č.j.: 400/3144/1618/OPVŽP/96 e.o. (dále jen „stanovisko EIA“) a rozhodnutí ministra životního prostředí o výjimce ze zákazů stavět na území chráněných krajinných oblastí (CHKO) nové dálnice postupem dle § 43 zákona č. 114/1992 Sb. ze dne 14. 2. 2001, č.j.: M/100130/01 SRK/813/R-1057/00.

Žalobce k podmínkám přípustnosti žaloby a své žalobní legitimaci k podání žaloby uvedl, že ji zakládá § 65 odst. 1 ve spojení s článkem 9 odst. 2 Aarhuské úmluvy (příp. i s odst. 3 a 4 tohoto článku) a čl. 10a směrnice č.85/337/ES ve znění směrnice č. 2003/35/ES (dále jen „směrnice“). Na základě těchto ustanovení se žalobce může domáhat přezkumu napadeného rozhodnutí i jeho podkladů, a to po stránce hmotné i procesní, když naplňuje definiční pojmy znaku dotčená veřejnost, a proto mu přísluší práva vyplývající z čl. 9 odst. 2 Aarhuské úmluvy a čl. 10a směrnice. Žalobce dále dle § 65 odst. 2 s. ř. s. tvrdí, že byl postupem žalovaného na svých procesních právech uvedeném v části III. této žaloby dotčen takovým způsobem, že toto porušení procesních předpisů mohlo způsobit nezákonnost rozhodnutí.

Žalobce v žalobních důvodech (bod III) tvrdí (bod 1.), že mu nebylo umožněno vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před jeho vydáním a tím bylo porušeno ustanovení § 3, § 36 odst. 3 a § 68 odst. 2 a odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. a § 1 zákona č. 114/1992 Sb. Žalobce od soudu obdržel dne 8. 4. 2010 zrušující rozsudek ze dne 30. 3. 2010, č.j.: 5 A 48/2010-108, takže očekával, že žalovaný v intencích rozsudku zruší prvoinstanční rozhodnutí Správy CHKO nebo upozorní účastníky řízení, že soud jeho rozhodnutí ze dne 26. 3. 2007 zruší a odvolací řízení pokračuje. Žalovaný ale neoznámil účastníkům řízení, že v řízení je znovu pokračováno, a rovnou vydal nyní napadené rozhodnutí. Tím žalovaný porušil svou povinnost oznámit účastníkům zahájení řízení dle § 47 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. (dále jen správní řád), ale i svou povinnost dle § 36 odst. 3 správního řádu umožnit účastníkům řízení se před vydáním rozhodnutí vyjádřit k podkladům rozhodnutí.

Během předchozího soudního přezkumu vstoupily v platnost nový správní řád a novela zákona č. 114/1992 Sb., která v § 1 mj. stanovuje, že při rozhodování o ochraně přírody „je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry“. Za tohoto nového právního stavu by bylo logické, když by žalovaný prvoinstanční rozhodnutí zrušil a podstoupil spis Správě CHKO, neboť ta se ve svém rozhodnutí nezabývala a logicky ani nemohla zabývat regionálními a místními poměry a hospodářskými, sociálními a kulturními potřebami obyvatel. Žalovaný byl proto povinen opatřit si podklady o tom, jaké jsou regionální a místní poměry a hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel, nechat účastníky řízení se k těmto novým podkladům vyjádřit. Žalovaný však provedl řízení tak, jako kdyby žádní účastníci v řízení nebyli a jakoby neexistoval právní výklad soudu v jeho rozsudku. Žalované rozhodnutí tak porušuje i § 3 správního řádu, neboť nevychází ze zjištěného stavu věci, neboť nezohledňuje novelu § 1 zákona č. 114/1992 Sb.

Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí neuvedl seznam podkladů, ze kterých vycházel, a do odůvodnění rozhodnutí SCHKO nevložit seznam podkladů, ze kterých vycházela. Tím žalovaný porušil § 68 odst. 3 správního řádu, neboť není zřejmé, na základě čeho rozhodoval. Dále žalovaný do výroku rozhodnutí Správy CHKO nevložit údaj, kdo je účastníkem řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu, čímž ještě porušil § 68 odst. 2 věty první správního řádu. Žalovaný tímto jednáním porušil práva žalobce dle ustanovení správního řádu shora uvedených.

Žalovaný se dále (bod 2.) v odůvodnění svého rozhodnutí nevypořádal s námitkami v bodě 2. odvolání žalobce ze dne 18. 10. 2006, čímž porušil § 3 a § 68 odst. 3 správního řádu. Žalobce ve svém odvolání namítal, že použití nepůvodních druhů dřevin pro dálnici D8-0805 Lovosice –

Řehlovice je v rozporu s územním rozhodnutím ze dne 5. 6. 2003 v jeho podmínkách č. 4 a č. 33. Žalovaný se ale k této námitce o otázce rozporu s územním rozhodnutím nevyjádřil.

Žalobce v odvolání namítal, že prvoinstanční rozhodnutí Správy CHKO dle § 44 odst. 1 a § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. k povolení dálnice D8-0805 je v rozporu s územním rozhodnutím ze dne 5. 6. 2003. Žalovaný se ale k této námitce nijak nevyjádřil, tzn. k tomu, zda je či není orgán ochrany přírody, tj. Správa CHKO, vázán při vydávání souhlasu k povolení stavby podmínkami pravomocného územního rozhodnutí, a zda je či není prvoinstanční rozhodnutí v rozporu s pravomocným územním rozhodnutím. Žalovaný se tak svým postupem nepřezkoumatelně vypořádal s námitkou žalobce v jeho odvolání ze dne 18. 10. 2006, že nelze vydat žalované (a prvoinstanční) rozhodnutí v rozporu s územním rozhodnutím (resp. s podmínkami č.4 a č.33) stavby dálnice D8-0805. Žalované rozhodnutí totiž umožňuje v rozporu s územním rozhodnutím sázet na tělese dálnice místně nepůvodní druhy rostlin.

V bodě 3. žalobce tvrdí, že povolovaná stavba dálnice D8-0805 Lovosice – Řehlovice podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/2001 Sb. podléhá posouzení vlivů na životní prostředí a dle § 10 odst. 4 cit. zákona je stanovisko EIA nezbytným podkladem pro vydání žalovaného rozhodnutí, jak vyplývá z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 3. 2010, č.j.: 5 A 48/2010-108 a z rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále též jen „NSS“) ze dne 19. 1. 2009, č.j.: 1 As 91/2009-83. Nezákonnost postupu Ministerstva životního prostředí (dále též jen „MŽP“) při vydání stanoviska EIA je natolik závažná, že způsobuje nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, žalobce proto žádá o jeho přezkum. Nejvyšší správní soud opakovaně rozhodl, že stanovisko EIA není samostatně soudně přezkoumatelné, nicméně lze ale provést jeho soudní přezkum v rámci žaloby proti „konečnému rozhodnutí“, kterým je rozhodnutí žalobou napadené. Žalobce proto žádá, aby soud přezkoumal zákonost stanoviska EIA č.j.: 400/3144/1618/OPVŽP/96 e.o. ze dne 15. 11. 1996.

Nezákonnost procesu EIA žalobce spatřuje v tom, že v roce 2004 proběhlo tzv. krajinářské vyhodnocení, které vybralo ze tří koridorů (A, B, C) dálnice D8-0805 v úseku Lovosice – Řehlovice přes Chráněnou krajinnou oblast (CHKO) České středohoří (se sedmi variantami V1-V5 a S1-S2 v nich se nacházejících) koridor „C“, v němž měly být nadále posouzeny pouze dvě povrchové varianty V1 a V2 s velmi krátkými tunely (viz kopie mapy se sedmi variantami v příloze žaloby). Tímto procesem (z něhož byla veřejnost vyloučena) byly z dalšího posuzování vyloučeny všechny varianty vedení dálnice dlouhými tunely a varianta vedení dálnice mimo CHKO České středohoří (prochází západně od tohoto CHKO v úseku Praha - Slaný – Louny a dále směrem na Most a do Německa silnicemi R7 a R28 dle studie žalobce z ledna 1999). Tento proces byl zakončen stanoviskem MŽP č.j.: OÚV/139/95 ze dne 20. 4. 1995 (dále jen „stanovisko SEA“), které uvádí, že bylo vydáno na základě posouzení provedeného dle § 14 zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Dle žalobce je toto „stanovisko SEA“ nezákonné a nicotné, protože stanovisko SEA bylo vydáno jen ke „Studii Dálnice D8 – stavba 0805 úsek Lovosice – Řehlovice, takže nebylo vydáno k žádné koncepci dle § 14 odst. 1 zákona č. 244/1992 Sb., tzn. k územně plánovací dokumentaci, k směrnému vodohospodářskému plánu a ani ke koncepci předkládané a schvalované na úrovni ústředních orgánů státní správy v oblasti energetiky, zemědělství, nakládání s odpady, těžby a zpracování nerostů, rekreace, turistiky a v oblasti dopravy. Tuto studii nelze proto považovat ani za koncepci schvalovanou na úrovni ústředních orgánů. Jde jen o studii jednoho konkrétního záměru (dálnice D8, stavby 0805 Lovosice – Řehlovice). Schvalovatelem a předkladatelem této studie není ústřední orgán státní správy, ale bylo jím ŘSD (investor). Stanovisko SEA samo o sobě dále tvrdí, že bylo vydáno jako podklad pro podání žádosti o výjimku ze zákazu stavět dálnice v CHKO a žádost o vydání územního rozhodnutí.

MŽP tedy vůbec nemělo kompetenci vydat toto stanovisko SEA a vybírat varianty záměru dálnice D8-0805 Lovosice - Řehlovice. Varianty dálnice D8-0805, měly být správně (tzn. všech sedm variant, resp. osm) posouzeny v procesu EIA. K tomu nedošlo.

Žalobce tvrdí, že neproběhlo veřejné projednání koncepce a nebyl zveřejněn její návrh nebo návrh jejích zásad, ve spisu MŽP nejsou o tom doklady. Ze zápisu z pracovního jednání ze dne 29. 11. 1994 na býv. Okresním úřadě v Litoměřicích je přitom zřejmé, že MŽP ani nezjišťovalo, zda veřejnost podala nějaké připomínky a zda byly zohledněny v návrhu odborné studie k dálnici D8-0805. MŽP tedy vůbec nechránilo právo veřejnosti (a tedy i žalobce jako občanského sdružení) na to, aby se mohla seznámit s obsahem této koncepce a vyjádřit se k ní. Postup MŽP byl v rozporu s § 3 odst. 5 a 4 zákona č. 71/1967 Sb. Navíc při prováděné kontrole NKÚ na začátku roku 2000 bylo zjištěno, že použitý proces SEA pro dálnici D8-0805, jehož základním podkladem bylo tzv. krajinářské hodnocení, nebyl správný. Uvedeným postupem bylo zasaženo do práva žalobce na příznivé životní prostředí, z tohoto procesu byly předčasně vyloučeny k životnímu prostředí (jistě) šetrnější tunelové varianty dálnice D8-0805. Následně bylo dne 15. 11. 1996 podle §11 zákona č. 244/1992 Sb. vydáno pod č.j.: 400/3144/1618/OPVŽP/96 e.o. souhlasné stanovisko EIA na povrchovou trasu dálnice D8-0805 v koridoru „C2“. Vydání tohoto stanoviska je však v rozporu s tímto zákonem, neboť navázalo na již nezákonný proces výběru koridoru (tzv. procesem SEA). Chybělo tak objektivní porovnání s jinými zkoumanými (známými) koridory pro dálnici D8-0805, tj. „A“ a „B“. Správa CHKO CS doporučovala původně var. V5 v koridoru „B“ (např. dle dopisu žalobci z 3.10.1996), nakonec ale byla vybrána var. V2 v koridoru „C“. Ke spojitosti procesu SEA pro D8-0805 a procesu EIA pro D8-0805 a o jejich příp. nezákonnostem odkazuje na rozsudek NSS ze dne 20. 5. 2009, č.j.: 1 As 111/2008-363.

Jelikož stanovisko EIA ze dne 15. 11. 1996 navazuje na shora popsání, procesní a věcné nezákonnosti při posuzování vlivů jednotlivých variant (koridorů) vedení dálnice D8-0805 dle § 14 téhož zákona (tzv. stanovisko SEA ze dne 20. 4. 1995), je toto stanovisko EIA samo o sobě nezákonné.

V bodě 4. žalobce napadá pro nezákonnost rovněž rozhodnutí ministra životního prostředí (dále též „ministr ŽP“) ze dne 14.2.2001 č.j.: M/100130/01 SRK/813/R-1057/00 o povolení výjimky ze zákazu stavět dálnice v CHKO, ve spojení s rozhodnutím ministerstva č.j.: 100410/00-OOP/4666/00 600/2275/00 ze dne 13. 7. 2000. Jde o rozhodnutí předběžné povahy, které je ze samostatného soudního přezkumu vyloučeno a které bylo závazným podkladem pro žalobou napadené (i prvoinstanční) rozhodnutí. Nezákonnost rozhodnutí ze dne 14. 2. 2001 je tak závažná, že způsobuje nezákonnost i žalovaného rozhodnutí, neboť MŽP si před vydáním rozhodnutí ze dne 13. 7. 2000 pořídilo odborné posouzení vypracované Ing. Hlaváčem z AOPAK ČR, které použilo ve svém rozhodnutí k vyvrácení námítky žalobce ohledně negativního ovlivnění povrchové varianty dálnice D8-0805 na průchodnost krajiny (pro migrující živočichy), aniž by před vydáním svého rozhodnutí (a ani ministr ŽP během řízení o rozkladu) žalobci umožnilo se s touto důležitou studií podrobně seznámit (§ 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb.).

Obdobně jako shora v bodě 3, žalobce argumentuje dále tím, že podkladem pro rozhodnutí ministra ŽP ze dne 14. 2. 2001 bylo také stanovisko SEA č.j.: OÚV/139/95 ze dne 20. 4. 1995, toto stanovisko SEA bylo nezákonné a nicotné z důvodů uvedených v bodu „1“ této žaloby. Protože MŽP a ministr ŽP se o toto stanovisko SEA ze dne 20. 4. 1995 opírali jako o důkaz, že nejsou možné jiné, k CHKO šetrnější varianty vedení dálnice D8-0805, způsobuje toto stanovisko i nezákonnost rozhodnutí ministra ŽP ze dne 14. 2. 2001 o povolení výjimky postavit dálnici D8-0805 v CHKO České středohoří. K tomu odkazuje na „Vnitřní sdělení pro JUDr. D. Římanovou NM-ŘS 400“ ze dne 4. 5. 1999 č.j.: 600/1049/99-OOP/2414/99, které přiznává pochybení pracovníků MŽP. Za nejzávažnější nezákonnost při povolení výjimky pro stavbu dálnice D8-0805

lze považovat podle žalobce to, že nesplňuje základní podmínku § 43 zákona č. 114/1992 Sb., tzn. aby veřejný zájem na realizaci předložené varianty dálnice D8-0805 Lovosice - Řehlovice výrazně převažoval nad veřejným zájmem ochrany přírody a krajiny v CHKO České středohoří. Rozhodnutí MŽP ze dne 13. 7. 2000 totiž neobsahuje důvody, zjištění a srovnání, jimiž byl rozhodující orgán veden k názoru, že právě v trase předložené ŘSD (investorem) bude narušení ochranných podmínek i krajinného rázu CHKO natolik nízké, že zde již výrazně převažuje uvedený jiný veřejný zájem nad zájmem ochrany přírody. Přitom MŽP již svým (prvním) rozhodnutím o výjimce č.j.: 3039/97-OOP/1405/97 ze dne 20. 11. 1998 tuto výjimku nepovolilo právě z důvodů absence důkazů o výrazně převažujícím veřejném zájmu dálnici D8-0805 přes CHKO v povrchové trase postavit, resp. vést ji dokonce tímto chráněným územím. Z pojetí řízení podle § 43 cit. zákona tedy vyplývá, že ŘSD mělo nejprve v rámci tohoto řízení doložit, že dálnici do Německa skutečně nelze objektivně řešit jinak, než trasováním přes CHKO České středohoří. V rámci řízení ale nebyla předložena jediná studie, analýza či znalecký posudek, který by dokazoval snahu ŘSD vyhnout se území tohoto CHKO či vést trasu dálnice pod tímto chráněným územím. Žalobce k tomu odkazuje na odbornou (dopravní a ekologickou) studii „Studie silnice R28 pro trasu E55 v poloze Most – Freiberg (alternativní návrh k dálnici D8+A17 Lovosice – Pírna)“ s vyprojektovanou trasou velkokapacitní čtyřpruhové silnice mezi Prahou a Německem mimo území CHKO České středohoří, kterou v roce 1998 sám předložil a na MŽP v roce 2000 zpracovanou „Studii alternativního vedení trasy D8 - stavba 805 v úseku Chotiměř – Radejčín“ (CZ – ABP, s. r. o., prosinec 2000), která prokázala, že přes území CHKO České středohoří je možné vést dálnici D8-0805 v koridoru „B“ s tunelem Kubačka délky 3,35 km (obě studie jsou součástí spisu k výjimce). Stejná důkazní nouze je i na straně druhého základního předpokladu prokázání intenzity veřejného zájmu - objektivního zjištění, že přes CHKO nelze vést dálnici jinou (v zájmu ochrany přírody a krajiny šetrnější) trasou, než právě trasou předloženou v tomto řízení. Rozhodnutí o výjimce se tak opírá o stanovisko vydané v procesu EIA (viz str. 11 rozhodnutí MŽP ze dne 13. 7. 2000), ale už vůbec nereflexuje skutečnost, že v procesu EIA byly posuzovány jen dvě povrchové varianty v koridoru „C“ (resp. jeden koridor se dvěma dílčími úpravami trasy) procházející přes CHKO České středohoří. Z protokolu z veřejného projednání posudku EIA dne 27. 8. 1996 na stavbu dálnice D8-0805 (posuzovanou ve dvou dílčích variantách s krátkými tunely v koridoru „C“) mj. vyplývá, že orgán posuzování vlivů na životní prostředí se odmítl na tomto veřejném projednání posudku EIA zabývat variantou vedoucí mimo CHKO či jinými koridory (dle návrhu žalobce). Stanovisko EIA tedy nemohlo hodnotit, zda některá z ostatních variant je šetrnější k CHKO, než zmíněné dvě předložené varianty v koridoru „C“. Použití stanoviska SEA č.j.: OÚV/139/95 ze dne 20. 4. 1995 (tedy nezákonně získaného podkladu – viz bod 1 této žaloby) jako důkazu, je totiž v rozporu s § 34 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., protože MŽP si bylo plně vědomo, že toto stanovisko byl vydáno nezákonným způsobem. Žalobce dále tvrdí, že „*Srovnávací studie variant dálnice D8 – průchod CHKO České středohoří – orientační geologické posouzení*“ prokazuje zcela pravý opak toho, co tvrdí ministr ŽP v rozhodnutí z 14.2.2001 ohledně doporučené varianty, nebyl tak v souladu se zákonem učiněn závěr, že předložená varianta vedení dálnice D8-0805 Lovosice – Řehlovice byla vyhodnocena jako nejlépe vhodná, a proto nelze ani tvrdit, že veřejný zájem na její stavbě výrazně převažuje nad zájmem na ochraně přírody a krajiny v CHKO.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě doručené Městskému soudu v Praze dne 13.8.2010 uvedl, že s námitkami nesouhlasí a odkázal na obsah správního spisu a vydaná rozhodnutí, včetně popisu předchozího průběhu správních a soudních řízení. Zejména poukazuje na to, že Městský soud v Praze rozsudkem č.j. 5 Ca 171/2007-51 ze dne 17. dubna 2009 podané žaloby (jednak žalobcem jednak Společností ochránců životního prostředí) proti původnímu rozhodnutí žalovaného ze dne 26.3.2007 zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil, ke kasační stížnosti těchto účastníků Nejvyšší správní soud v Brně, rozsudkem č.j. 1 As

91/2009-83 ze dne 19. ledna 2010, rozsudek Městského soudu č.j. 5 Ca 171/2007-51 ze dne 17. dubna 2009 zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Městský soud v Praze po zrušení svého rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení byl vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v Brně, proto svým rozsudkem 5 A 48/2010-108 ze dne 30. března 2010 rozhodnutí Ministerstva životního prostředí č.j. 530/81 R/07-Abt./UL ze dne 26. března 2007 zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, s ohledem na to, že Nejvyšší správní soud uznal za důvodnou žalobní námitku, dle které při vydání rozhodnutí měly být zahrnuty požadavky k ochraně životního prostředí uvedené ve stanovisku EIA. Ministerstvo životního prostředí na základě právního názoru Nejvyššího správního soudu vydalo napadené rozhodnutí č.j. 1011/530/10, 41722/ENV/10 ze dne 14.5.2010, kterým zamítlo odvolání občanských sdružení a rozhodnutí Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, Správy CHKO potvrdilo s tím, že uvedlo které podmínky stanoviska EIA byly do rozhodnutí zahrnuty a rovněž uvedlo důvody, pro které jednotlivé podmínky do rozhodnutí zahrnuty nebyly.

Žalovaný opouje tvrzené aktivní legitimaci žalobce podle § 65 odst. 1 s.ř.s. s tím, že žalobce je legitimován k podání žaloby na základě ustanovení § 65 odst. 2 s.ř.s. a může se domáhat pouze svých procesních práv. Ke zkrácení žalobce v procesních právech, tím že mu nebylo umožněno vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, nedošlo, neboť žalovaný rozhodoval na základě podkladů, jejichž seznam je uveden v prvoinstančním rozhodnutí. Tím, že žalovaný rozhodnutí prvoinstančního orgánu potvrdil, tím samozřejmě potvrdil i skutečnost, že při vydávání rozhodnutí z těchto podkladů rovněž vycházel. Žalovaný odmítá námitku porušení ustanovení § 47 odst. 1 a § 36 odst. 3 správního řádu jako nedůvodnou, protože nedoplnil správní spis o žádný nový dokument. Ve svém novém rozhodnutí ve věci se řídil rozsudkem Městského soudu v Praze sp.zn. 5 A 48/2010-108 ze dne 30. března 2010, který uznal za důvodnou námitku žalobce, že při vydání rozhodnutí měly být zahrnuty požadavky k ochraně životního prostředí uvedené ve stanovisku EIA.

Námitku žalobce, že si neopatřil podklady o „hospodářských, sociálních a kulturních potřebách obyvatel a regionálních místních poměrech“ a nenechal účastníky řízení se k nim vyjádřit, považuje za obstrukční. O této nové skutečnosti žalobce věděl od r. 2004 a v předchozích řízeních ji neuplatnil. Zohlednění hospodářských, sociálních a kulturních potřeb obyvatel a regionálních a místních podmínek je pouze interpretační pravidlo v § 1 a žalobce ničím neprokazuje žádný rozpor vydaného rozhodnutí s tímto interpretačním pravidlem. Dokončení stavby dálnice je v hospodářském, sociálním, zájmu obyvatel dotčených obcí (petice podepsaná 152 zástupci okolních měst a obcí a 7 500 obyvatel regionu, blokáce silnice v místech náhradní dopravy) a její urychlená realizace bude mít jednoznačně kladný vliv na regionální a místní podmínky jak z hlediska zdravotních dopadů na okolní obyvatele, tak i z hlediska snížení hluchnosti a bezpečnosti dopravy. Žalobce jako jediný účastník řízení tyto skutečnosti nerespektuje a opakovaně požaduje projednávání stejných námitek případně nových tzv. námitek, které mohl uplatnit v předchozích řízeních.

Námitku žalobce, že se nevypořádal s jeho námitkou v odvolání týkající rozporu vydaného rozhodnutí s územním rozhodnutím ze dne 5.6.2003, zejména s ohledem na použití nepůvodních druhů dřevin ve středovém pruhu dálnice D8, považuje za irelevantní. Tuto námitku žalobce uplatňoval ve všech předchozích řízeních a nikdy nebyla uznána důvodnou. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku 1 As 91/2009 – 87 uvedl, že s namítanými podmínkami zahrnutými v územním rozhodnutí a ve výjimce ze dne 24.11.2004 Správa CHKO správně odkázala stěžovatele na řízení o vydání stavebního povolení, neboť pro vydání souhlasu podle § 12 a § 44 ZOPK nebyl výše tvrzený rozpor relevantní. Žalovaný z toho dovodil, že v předchozí žalobě a řízení o kasační stížnosti nebyly shledány pochybnosti o správnosti postupu prvoinstančního orgánu, proto nepovažoval za nutné ani potřebné se výše

uvedenou námitkou žalobce opětovně zabývat. Proto žalovaný namítané porušení ustanovení § 3 a § 68 odst. 3 správního řádu považuje za nedůvodné.

Dle žalovaného ustanovení § 44 a § 12 nejsou nástrojem k odstraňování namítaného nezákonného postupu při vydání stanoviska EIA. Podle judikatury NSS např. rozsudky sp. zn. 1 As 39/2006-55 ze dne 14.6.2007, 1 Ad 13/2007-63 ze dne 29.8.2007 lze toto stanovisko přezkoumávat až v rámci konečného rozhodnutí, jehož je stanovisko odborným podkladem. Jak vyplývá z textu rozsudků pojem konečné rozhodnutí se vztahuje k rozhodnutí o žádosti o povolení záměru, tak aby nemohlo docházet k situacím, kdy v době rozhodování o správní žalobě již byl povolený záměr nevratně realizován (3/4 stavby dálnice D8 jsou realizovány na základě pravomocných rozhodnutí). Navíc napadené rozhodnutí v žádném případě není rozhodnutím o povolení záměru, tímto rozhodnutím byl pouze vydán souhlas s umístěním stavby dálnice D8. Žalobce se nejdříve domáhal zapracování podmínek stanoviska EIA resp. zdůvodnění proč některé podmínky zapracovány do napadených rozhodnutí nebyly a když to bylo provedeno, poukazuje na nezákonnost tohoto. K žalobcem popsaným nezákonnostem stanoviska EIA žalovaný uvádí, že tyto byly předmětem žaloby a kasačních stížností proti územnímu rozhodnutí vydaného Krajským úřadem Ústeckého kraje a rozsudkům Krajského soudu v Ústí nad Labem sp. zn. 15 Ca 91/2008 ze dne 16. června 2010, který dospěl k názoru, že i když neměl k dispozici úplný spisový materiál, byl koncepční materiál projednán s veřejností a bylo přihlédnuto k připomínkám, které byly podány, a proto nelze souhlasit, že uvedená stanoviska vydaná podle § 14 zákona č. 244/1992 Sb., konkrétně stanoviska č.j. OÚV/139/95 ze dne 20.4.1995 a č.j. OÚV 1011/95 ze dne 21.12.1995 byla nezákonná. Stanovisko EIA č.j. 400/3144/1618/OPVŽP/96 ze dne 15.11.1996 bylo vydáno na základě zpracované dokumentace, veřejného projednání a vyjádření resp. připomínek k této dokumentaci a je podkladem pro konkrétní územní rozhodnutí.

Materiál z roku 1993 o rozvoji dálnic a čtyřpruhových silnic pro motorová vozidla v České republice do roku 2005 nelze považovat za koncepci v oblasti dopravy ve smyslu § 14 zákona č. 244/1992 Sb., ale za finanční harmonogram, který navrhuje náklady na jednotlivé úseky plánovaných staveb v jednotlivých letech. V uvedené věci podalo občanské sdružení Děti Země dokonce ústavní stížnost, ke které přijala vláda České republiky dvakrát obdobné stanovisko svým usnesením č. 186 ze dne 20. 3. 1996 a č. 88 ze dne 19. 2. 1997. V těchto stanoviscích je vysvětleno, že se o koncepci v oblasti dopravy ve smyslu § 14 zákona č. 244/1992 Sb. nejedná. Tuto argumentaci přijal i Ústavní soud.

Posouzení SEA z roku 1999 vůbec nereflektuje a zcela opomíjí již provedené a veřejně projednané detailní studie. Např. v roce 1995 prokázala vyhledávací Studie Dálnice D8 – stavba 0805 úsek Lovosice – Řehlovice, včetně krajinářského vyhodnocení možnost bezkolizního průchodu přes CHKO. Následně v roce 1996 byla provedena EIA, ke které Ministerstvo životního prostředí vydalo souhlasné stanovisko. Dokumentace EIA znovu prokázala, že trasa dálnice D8, dnes cca z 90 % rozestavěná, v průchodu přes CHKO České středohoří je možná, jádrovým územím CHKO se vyhýbá a v žádném případě se s nimi nedostává do přímé kolize. Co se týká doporučení Ministerstva životního prostředí, aby v úseku D8 Praha-Lovosice-Ústí nad Labem-Petrovice-hranice Německa byl průchod tunelem nebo tunely s parametry zaručujícími ochranu nejcennějších částí CHKO České středohoří, lze považovat tuto podmínku za splněnou-realizovaný projekt obsahuje 2 tunely (Prackovice 265 m a Radejčín 610 m) a zvolená trasa se na rozdíl od současného stavu (0 varianta) zcela vyhýbá nejcennějším částem CHKO. Žalovaný dále poukazuje na důvody odmítnutí jiných variant.

Žalovaný odmítá požadavek žalobce na přezkum rozhodnutí ministra ŽP č.j. M/100130/01 SRK/813/R-1057/00 ze dne 14.2.2001, upozorňuje na skutečnost, že zákonnost tohoto rozhodnutí byla potvrzena ve všech řízeních, která probíhala od r. 2003 v návaznosti na návrh občanského sdružení Děti Země. Žádost o zrušení rozhodnutí o výjimce byla dne 22.5.2008 doplněna o požadavek, aby MŽP neprodleně povolilo výjimku pro stavbu dálnice D8 vedenou tunelem dlouhým 11 km pod Lovošem. Správní řízení bylo ukončeno rozhodnutím č.j. 82149/ENV/07, 3990/620/07 ze dne 30.6.2008, kterým byla žádost SOŽP na zrušení rozhodnutí o výjimce zamítnutá. Žalobce požadoval přezkoumání rozhodnutí o výjimce podle § 43 prostřednictvím žaloby proti územnímu řízení, která je řešena Krajským soudem v Ústí nad Labem, kterému byla dopisem ze dne 16.6.2008 předána kompletní spisová agenda vedená odborem 620 Ministerstva životního prostředí k D8, žalovaný má za to, že přezkum zákonnosti rozhodnutí o výjimce podle § 43 je nad rámec řízení o vydání souhlasu podle § 44 a § 12 ZOPK, které je předmětem žaloby. K tomu odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem č.j. 15 Ca 91/2008-465 ze dne 17.6. 2010.

Ředitelství silnic a dálnic(dále jen „ŘSD“) jako osoba zúčastněná na řízení ve vyjádření oponuje aktivní legitimaci k podání žaloby na základě § 65 odst. 1 s.ř.s. nebo § 66 odst. 3 s.ř.s., žalobce může podle ŘSD uplatňovat pouze procesní námitky a nikoli věcnou vadnost napadeného rozhodnutí. Shodně s žalovaným pak vyvrací námitky žalobce proti postupu žalovaného. Odkazuje na to, že České vysoké učení technické v Praze, Fakulta stavební – znalecký ústav, institut soudního znalcetví, vypracovalo znalecký posudek č. 160 – 10, jehož předmětem je určení, jaký dopravní, bezpečnostní, ekologický, ekonomický a celospolečenský dopad může mít oddálení dostavby dálnice D8 v úseku stavby 0805 Lovosice – Řehlovice. Oddalování a prodlužování výstavby úseku Lovosice – Řehlovice má tyto důsledky. Intenzivní doprava na stávajících komunikacích I/8 a I/30 má objektivně na životní prostředí a bezpečnost provozu výrazně negativnější vliv než doprava na nové dálnici. Počty obyvatel zasažených hlukem a exhalacemi jsou v pásu území v šířce do 100 m podél rozestavěného úseku dálnice Lovosice – Řehlovice téměř stonásobně nižší než počet obyvatel podél současně využívaných silnic (snížení z 4 704 na 51 obyvatel). 3 osoby usmrcené, 5 osob těžce zraněných a 25 osob lehce raněných jsou průměrné důsledky oddálení dokončení stavby dálnice o jeden rok. Celková ztráta z oddalování výstavby D8 stavby 0805 ke konci roku 2009 dosahuje řádově 2,4 miliardy Kč. Celkové celospolečenské přínosy v prvním roce po dokončení dálnice D8 stavba 0805 činí 677,28 mil. Kč (časové úspory uživatelů 286,54 mil. Kč, úspory provozních nákladů uživatelů 241,31 mil. Kč, úspory ze snížené nehodovosti 149,41 mil. Kč). Znalecký posudek označil žalobcem prosazovanou variantu tunelu Kubačka za celospolečensky nepřijatelnou a náklady na změnu trasy vyčíslil na 18 357 mil. Kč. V znaleckém posudku je dálnice D8 – stavba 0805 Lovosice – Řehlovice z hlediska negativního vlivu na životní prostředí klasifikována jako málo významná. Za meritorní okolnost, která rozhodujícím způsobem ovlivňuje veřejný zájem, znalecký posudek pokládá nutnost urychleného dokončení výstavby dálnice D8, kterou bude nově zajištěno souvislé, kapacitní, bezpečné a ekologicky příznivé dopravní spojení se Spolkovou republikou Německo.

Občanské sdružení má tedy právo na to, aby jeho námitky byly řádně vypořádány. ŘSD proto poukazuje na vypořádání velmi rozsáhlých námitek žalobce Správou CHKO České středohoří, kdy se správní orgán všemi námitkami zabýval a řadě z nich vyhověl. Podle přesvědčení ŘSD nelze vypořádání námitek žalobce označit za formální. ŘSD je proto přesvědčeno, že nemůže obstát názor, podle kterého mezi procesní práva žalobce náleží i právo, aby se správní orgán věcně správně vypořádal s žalobcem uplatněnými námitkami v řízení. Přezkoumávání věcné správnosti napadeného rozhodnutí v posuzovaném případě přesahuje meze aktivní legitimace žalobce na základě § 65 odst. 2 s. ř. s.

Žalobní důvody vycházejí z předpokladu, že jakákoli nezákonnost v minulosti při vydávání určitého správního dokumentu vede k nezákonnosti všech v budoucnu vydaných rozhodnutí. Žalobce se snaží maximálně oddálit dokončení výstavby dálnice D8, je zřejmé, že by mu tato koncepce vyhovovala. Přístup žalobce přehlíží řetězení a subsumpci správních aktů. Při řetězení jsou jednotlivé správní akty vydávány samostatně. Poté, co podmiňující akt nabyl právní moci, žádá jeho adresát o vydání navazujícího správního aktu. Při subsumpci je navenek vydáván jediný finální správní akt, který subsumuje podmiňující správní akt.

V případě řetězení správních aktů žalobce nemůže vytýkat nezákonnost, ke které dojde při vydání jednoho správního aktu, v rámci přezkoumání zákonnosti následujícího správního aktu, neboť každý z řetězcích se správních aktů podléhá samostatnému přezkumu. V rámci přezkoumání zákonnosti následujícího správního aktu proto nelze vytýkat nezákonnost dřívějšího správního aktu. Podle ŘSD lze subsumovaný správní akt (tedy stanovisko EIA) přezkoumávat pouze v rámci soudního přezkumu toho rozhodnutí, jemuž je subsumován (vůči stanovisku EIA je takovým správním aktem územní rozhodnutí). Opakovaný soudní přezkum stejného (subsumovaného) správního aktu v různých soudních řízeních, je proto z důvodu překážky věci rozhodnuté vyloučen. Rozšířený senát NSS v usnesení č. j. 8 As 47/2005 – 86 ze dne 21. 10. 2008 uvádí, že pokud je určitý správní akt podroben samostatnému přezkumu, nelze jeho zákonnost zpochybňovat v rámci soudního přezkumu navazujících řetězcích se správních aktů.

K nezohlednění novely § 1 zákona č. 114/1992 Sb., kterou byla do tohoto ustanovení zařazena povinnost zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry, ŘSD nepovažuje takový argument žalobce za vážně míněný, neboť hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry vyžadují co nejrychlejší dokončení dálnice D8. Napadené rozhodnutí tedy zohledňuje hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry. Ústecký kraj spolu s obcemi v daném regionu (Ústí nad Labem, Lovosice, Bořislav, Dolní Zálezly, Habrovany, ...), podepsaly dne 7. 7. 2010 Deklaraci samospráv, ve které mimo jiné prohlašují, že dostavba dálnice D8 má zcela klíčový význam pro celý region.

K námitce, že se žalovaný nevypořádal s námitkami v bodě 2. odvolání žalobce ze dne 18. 10. 2006 odkazuje na str. 7 a 8 rozhodnutí a na vypořádání námítky žalobce v rozsudku č.j. 1 As 91/2009-83 ze dne 19. 1. 2010.

Tvrzení žalobce, že napadené rozhodnutí je ve vztahu ke stanovisku EIA konečným rozhodnutím, není správné. Podle § 14 odst. 1 zákona č. 244/1992 Sb. *se koncepcí rozumí pro účely tohoto zákona koncepce předkládaná a schvalovaná na úrovni ústředních orgánů státní správy (dále jen "schvalující orgán"), a to v oblasti energetiky, dopravy, zemědělství, nakládání s odpady, těžby a zpracování nerostů, rekreace a turistiky. Za koncepci se dále považují územně plánovací dokumentace a směrný vodohospodářský plán.* Podle § 14 odst. 2 zákona č. 244/1992 Sb. *předkladatel koncepce (dále jen "předkladatel") je povinen zajistit, aby její součástí bylo posouzení vlivů koncepce na životní prostředí.* Podle § 13 zákona č. 50/1976 Sb. *obec pořizuje v přenesené působnosti územní plán obce, regulační plány a územně plánovací podklady.* Podle § 8 zákona č. 50/1976 Sb. *územně plánovací dokumentaci tvoří a) územní plán velkého územního celku, b) územní plán obce, c) regulační plán.* Ustanovení § 14 zákona č. 244/1992 Sb. tedy neukládalo zpracování stanoviska SEA ani pro územní rozhodnutí, ani pro následné stavební povolení. Stanovisko SEA bylo a je povinně zpracováváno pro územní plán. Územní plán je vydáván formou opatření obecné povahy, které podléhá samostatnému přezkumu podle § 101a a násl. s. ř. s. Podle ŘSD se dále žalobce nesprávně zabývá zákonností stanoviska SEA ke „Studii Dálnice D8 – stavba 0805 úsek

Lovosice – Řehlovice“ a nepravdivě tvrdí, že nebylo vydáno stanovisko SEA k územně plánovací dokumentaci. Přípravná část výstavby dálnice se podle stavebního zákona uskutečňuje v etapách vydání územně plánovací dokumentace (tedy územní plán VÚC Litoměřicko), vydání územního rozhodnutí a vydání stavebního povolení – napadeným rozhodnutím byl udělen souhlas orgánu ochrany přírody pro stavební povolení (souhlas s povolením stavby; nikoli souhlas pro územní rozhodnutí). Stanovisko SEA bylo a podle zákona č. 244/1992 Sb. mělo být zpracováno k územně plánovací dokumentaci (územní plán VÚC Litoměřicko). Pokud žalobce chce namítat porušení svých procesních práv při vydávání stanoviska SEA, měl toto tvrdit ve vztahu ke stanovisku SEA. Spojuje-li žalobce Studii Dálnice D8 – stavba 0805 úsek Lovosice – Řehlovice s napadeným rozhodnutím, nejedná se nejen o subsumpci správních aktů, ale dokonce ani o řetězení správních aktů. Tvrzení žalobce o tom, že stanovisko SEA nebylo vydáno k územně plánovací dokumentaci, není pravdivé. Nelze souhlasit s tím, že by při přípravě stanoviska SEA byla vyloučena veřejnost. V dokumentu Ministerstva životního prostředí označeném *„Návrh změn a doplňků ÚPN VÚC okr. Litoměřic, že Ministerstvo životního prostředí na základě výsledků veřejného projednání, které se uskutečnilo dne 19. října 1995 v Litoměřicích a vyhodnocení připomínkového řízení o posouzení dokumentace vydává doplňující stanovisko: Souhlas s návrhem koncepce změn a doplňků územního plánu VÚC okresu Litoměřice z hlediska posouzení vlivů na životní prostředí podle § 14 zák. č. 244/1992 Sb.*

Stanovisko EIA tedy muselo být zpracováno pro územní rozhodnutí, nikoli pro souhlas podle § 44 odst. 1 a § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. Zákon č. 244/1992 Sb. neukládal a v současné době platný zákon č. 100/2001 Sb. neukládá zpracování stanoviska EIA pro souhlas podle § 44 odst. 1 a § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. Stanovisko EIA je tedy nezbytným předpokladem vydání územního rozhodnutí, územní rozhodnutí na stanovisko EIA navazuje a je tak v rámci institutu subsumpce správních aktů rozhodnutím „konečným“, v jehož rámci je přezkoumáváno i stanovisko EIA. Pokud žalobce tvrdí, že byl v řízení EIA zkrácen na svých procesních právech, může se úspěšně domáhat ochrany svých práv v rámci přezkoumání územního rozhodnutí. NSS v rozsudku č. j. 3 As 36/2008 – 57 ze dne 23. 10. 2008, který se zabývá také stanoviskem podle § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., uvedl: *„Ve vztahu k předmětu posuzování zásahu do významného krajinného prvku jde o rozhodnutí konečné, a to i v případě, kdy k zamýšlenému zásahu je třeba dalších rozhodnutí.*

NSS v rozsudku č. j. 1 As 91/2009 – 83 ze dne 19. 1. 2010 uvedl, že *„obsah stanoviska EIA v části hodnotící dopad zamýšlené stavby do krajinného rázu a v části zabývající se hodnocením vlivů stavby na zvláště chráněné území, měl být zahrnut a zohledněn v napadeném rozhodnutí. Jiné řešení nelze připustit, neboť v rozhodné době bylo napadené rozhodnutí pro daný předmět řízení rozhodnutím konečným. Ponechání zohlednění stanoviska EIA až na rozhodování stavebního úřadu o stavebním povolení by znemožnilo použití informací obsažených ve stanovisku EIA o vlivu stavby na krajinný ráz, příp. na zvláště chráněné území, neboť stavební úřad nebyl oprávněn zahrnout závěry stanoviska EIA ohledně výše uvedeného předmětu řízení do svého rozhodnutí (stavebního povolení). V uvedených otázkách byl stavební úřad povinen plně vycházet z rozhodnutí orgánu ochrany přírody, stanoviskem EIA se zabýval pouze v rozsahu jím projednávaného předmětu řízení.“* Stejný názor pak na základě § 110 odst. 3 s. ř. s. zaujal také Městský soud v Praze v rozsudku č. j. 5 A 48/2010 – 108, ze dne 30. 3. 2010. To, že je stanovisko EIA podle citovaného rozsudku podkladem napadeného rozhodnutí, neznamená, že by případné pochybení při přípravě stanoviska EIA mělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Účelem využití stanoviska EIA jako podkladu pro vydání napadeného rozhodnutí bylo podle Nejvyššího správního soudu zohlednění (umožnění použití) informací v něm obsažených při

posuzování vlivu stavby na krajinný ráz (§ 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb.) a na zvláště chráněné území (§ 44 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.). Z časového hlediska není věcného důvodu pro to, aby v tomto soudním řízení byla přezkoumávána zákonnost procesu EIA. Nejprve bylo vydáno stanovisko EIA, poté bylo vydáno územní rozhodnutí a teprve poté bylo vydáno napadené rozhodnutí. Je tedy logické, aby zákonnost procesu EIA byla přezkoumávána v rámci přezkoumání zákonnosti územního rozhodnutí. Lze tedy shrnout, že žalobcem vytýkaná nezákonnost stanoviska EIA není skutečností, kterou by soud mohl přezkoumávat v tomto soudním řízení.

Poslední žalobní důvod se vztahuje k výjimce podle § 43 zákona č. 114/1992 Sb. ze zákazu stavět dálnice v CHKO České středohoří, o které bylo rozhodnuto MŽP dne 13. 7. 2000, č. j. 100410/00-OOP/46666/00 600/2275/00. Ministr životního prostředí rozhodnutím ze dne 14. 2. 2001, č. j. M/100130/01 SRK/813/R-1057/00 podaný rozklad zamítl a rozhodnutí MŽP potvrdil. Proti rozhodnutí ministra ŽP ze dne 14. 2. 2001 byla přípustná správní žaloba a nejedná se tedy o rozhodnutí, jehož zákonnost by mohla být přezkoumávána v rámci soudního přezkumu napadeného rozhodnutí. V usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 8 As 47/2005 – 86 ze dne 21. 10. 2008 se uvádí, že „*Závazné stanovisko je správním rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Podléhá samostatnému přezkumu ve správním soudnictví.*“. Samostatnému soudnímu přezkumu podléhá také výjimka podle § 43 zákona č. 114/1992 Sb. Tento žalobní důvod není přípustný, neboť je vytýkána nezákonnost správního rozhodnutí, které podléhá samostatnému soudnímu přezkumu. I pokud by však právní názor žalobce, že rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 14. 2. 2001 nepodléhá samostatnému soudnímu přezkumu, byl správný, nejednalo by se o přípustný žalobní důvod, neboť žalobce měl nezákonnost rozhodnutí ministra ŽP ze dne 14. 2. 2001 vytýkat v rámci žaloby proti územnímu rozhodnutí, neboť územní rozhodnutí bylo vydáno dříve než napadené rozhodnutí.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s.ř.s.). O žalobě rozhodl rozsudkem bez jednání za souhlasu účastníků řízení dle § 51 s.ř.s.

O námitkách uvážil takto:

I. Žalobce se žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 14.5.2010 a zrušení rozhodnutí orgánu I. stupně Správy CHKO ze dne 25.9.2006 a současně dle § 75 odst. 2 s.ř.s. žádá, aby soud přezkoumal zákonnost stanoviska MŽP o hodnocení vlivu na životní prostředí ze dne 15.11. 1996 č.j. 400/3144/1618/OPVŽP c.o. (dále jen „stanovisko EIA“), rozhodnutí ministra ŽP o výjimce ze zákazů stavět na území chráněných krajinných oblastí (CHKO) nové dálnice postupem podle § 43 zákona č. 114/1992 Sb., ze dne 14.2.2001 č.j. M/100130/01 SRK/813/R-1057/00.

Soud předně musí zdůraznit, že předmětem přezkumu soudu je v pořadí druhé vydané rozhodnutí dle § 12 a § 44 ZOPK, neboť první bylo vydáno Správou CHKO 21.5.2001 k žádosti ŘSD ze dne 13.4.2001 (jak plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 1As 111/2008-363) jako souhlas k územnímu rozhodnutí o umístění stavby „Dálnice D8, stavba 0805 Lovosice-Řehlovice. Dále jde rovněž o druhé rozhodnutí žalovaného, jehož vydání následovalo poté, co k žádosti ze dne 22. prosince 2004 Ředitelství silnic a dálnic Správa CHKO České středohoří souhlas podle § 12 odst. 2 a § 44 odst. 1 ZOPK pro povolení stavby

D8-0805 Lovosice – Řehlovice vydala dne 22. dubna 2005 pod č.j. 1230/XII-8/05-Ký, toto rozhodnutí bylo na základě podaného odvolání zrušeno a vráceno k novému projednání rozhodnutím č.j. 530/1021/05-RNDr.Abt.-UL ze dne 13. září 2005. Správa CHKO v novém řízení rozhodnutím č.j. 00170/CS/SR/-XII-8/06/Pe ze dne 25. září 2006 vydala souhlas s povolením stavby dálnice D8, stavba 0805 Lovosice – Řehlovice na území CHKO České středohoří podle ustanovení § 44 odst. 1 a ustanovení § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. za stanovených 24 podmínek. Proti vydanému rozhodnutí podaly odvolání Děti Země -Klub za udržitelnou dopravu, Brno a Společnost ochránců životního prostředí, Litoměřice. Ministerstvo životního prostředí rozhodnutím o odvolání č.j. 530/81 R/07-Abt./UL ze dne 26. března 2007 námitky odvolatelů zamítlo a rozhodnutí Správy CHKO potvrdilo. Jak shora již uvedeno Městský soud v Praze, rozsudkem č.j. 5 Ca 171/2007-51 ze dne 17. dubna 2009 podané žaloby zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil, Nejvyšší správní soud v Brně, rozsudkem č.j. 1 As 91/2009-83 ze dne 19. ledna 2010 rozsudek Městského soudu č.j. 5 Ca 171/2007-51 ze dne 17. dubna 2009 zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Městský soud v Praze po zrušení svého rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení byl vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v Brně, proto svým rozsudkem 5 A 48/2010-108 ze dne 30. března 2010 rozhodnutí Ministerstva životního prostředí č.j. 530/81 R/07-Abt./UL ze dne 26. března 2007 zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, a to z důvodů vyslovených Nejvyšším správním soudem.

Žalovaný byl zavázán právním názorem, že „stanovisko EIA musí být v posuzovaném případě závazným podkladem pro rozhodnutí orgánu ochrany přírody podle § 12 a § 44 zákona o ochraně přírody a krajiny a má být zohledněno v napadeném rozhodnutí v rozsahu, v jakém se vztahuje k posuzovanému předmětu řízení, tj. v rozsahu posouzení vlivů dálnice D8, úsek Lovosice – Řehlovice, na krajinný ráz a na zvláště chráněné území. Rozhodnutí podle § 12 a § 44 zákona o ochraně přírody a krajiny bylo v řešeném případě vydáno podle zákona č. 71/1967 Sb., s ohledem na předmět řízení (ochrana krajinného rázu, ochrana zvláště chráněného území) bylo tedy rozhodnutím konečným, závazným pro navazující rozhodnutí (v tomto případě stavební povolení). Navazující rozhodnutí muselo předchozí rozhodnutí plně respektovat; jeho závěry buďto převzalo, nebo na text předchozího rozhodnutí přímo odkázalo. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že obsah stanoviska EIA v části hodnotící dopad zamýšlené stavby do krajinného rázu a v části zabývající se hodnocením vlivů stavby na zvláště chráněné území měl být zahrnut a zohledněn v napadeném rozhodnutí. Jiné řešení nelze připustit, neboť v rozhodné době bylo napadené rozhodnutí pro daný předmět řízení rozhodnutím konečným. Ponechání zohlednění stanoviska EIA až na rozhodování stavebního úřadu o stavebním povolení by znemožnilo použití informací obsažených ve stanovisku EIA o vlivu stavby na krajinný ráz, příp. na zvláště chráněné území, neboť stavební úřad nebyl oprávněn zahrnout závěry stanoviska EIA ohledně výše uvedeného předmětu řízení do svého rozhodnutí (stavebního povolení). V uvedených otázkách byl stavební úřad povinen plně vycházet z rozhodnutí orgánu ochrany přírody, stanoviskem EIA se zabýval pouze v rozsahu jím projednávaného předmětu řízení.“

Ministerstvo životního prostředí na základě uvedeného právního názoru Nejvyššího správního soudu vydalo napadené rozhodnutí č.j. 1011/530/10, 41722/ENV/10 ze dne 14.5.2010, kterým zamítlo odvolání občanských sdružení a rozhodnutí Správy CHKO potvrdilo. V odůvodnění rozhodnutí uvedlo konkrétně(str. 3-6), které podmínky stanoviska EIA profázi přípravy(A), pro fázi realizace (B) a pro fázi vlastního provozu(C) byly do zahrnuty a jsou řešeny již v projektové dokumentaci ke stavebnímu povolení a které jsou předmětem jiných řízení, které byly do podmínek rozhodnutí zahrnuty a rovněž uvedlo důvody, pro které jednotlivé podmínky jiné do rozhodnutí zahrnuty nebyly. Ohledně ostatních

námitek odvolání žalovaný, vzhledem k tomu, že rozsudkem soudu nebyly jeho závěry napadeny, setrval na jejich vypořádání jako v rozhodnutí dříve vydaném.

Ač by bylo lze logicky předpokládat, že předmětem žalobních námitek v nyní podané žalobě proti tomuto novému rozhodnutí žalovaného bude otázka, zda žalovaný respektoval názor soudů, kterým byl vázán a zda řádně zohlednil v napadeném rozhodnutí ve vztahu k předmětu tohoto řízení podmínky stanoviska EIA k němu se vztahující a v rozsahu jak byl zavázán, žalobce v tomto směru rozhodnutí vůbec nenapadá. Lze proto mít za to, že soudy vytýkané pochybení, které bylo důvodem pro zrušení původního rozhodnutí žalovaného k žalobě žalobce, bylo zhojeno, neboť žalobce v nyní podané žalobě závěry žalovaného na str. 3 až 6 odůvodnění rozhodnutí nenapadá, nejsou proto ani předmětem tohoto soudního přezkumu.

II. Otázku žalobní legitimace žalobce soud považuje za vyřešenu již v předchozím řízení. Žalobce jako občanské sdružení je účastníkem jak dle § 70 z.č. 114/1992Sb., vzhledem k předcházejícímu procesu při vydání stanoviska EIA příslušelo by mu účastenství v řízení i podle zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí (§ 23 odst. 9). K tomu pro stručnost soud odkazuje na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 9 As 88/2008-301, kterým byl takový závěr městského soudu aprobován ve vztahu k rozsudku tohoto soudu č.j. 10 Ca 32/2006-143. a dále např. na rozsudek 1 As 7/2011-397. V dané věci tak osoby z řad dotčené veřejnosti mají právo se účastnit správního řízení i právo podat žalobu proti správnímu rozhodnutí navazujícímu (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 4 As 35/2008-183). Ohledně žalobní legitimace občanských sdružení ve smyslu ust. § 65 a násl. soudního řádu správního platí podle ustálené judikatury pro občanská sdružení vystupující na ochranu životního prostředí, že mohou jako žalobci úspěšně namítat nezákonnost rozhodnutí, avšak jen potud, tvrdí-li, že v řízení byla zkrácena procesní práva, která jim v takovém řízení jako účastníku přísluší. Žalobce pak před soudem není oprávněn k tomu, aby si žalobou osvojil námitky třetích osob uplatněné ve správním řízení a týkající se porušení práv těchto osob, a to ani tehdy jestliže taková osoba sama žalobu soudu nepodala. Žalobce se může domáhat ochrany jen proti tvrzenému porušení vlastních práv, na nichž byl rozhodnutím zkrácen. Procesní práva žalobce, který je občanským sdružením, jsou stejná jako procesní práva všech ostatních účastníků řízení (princip rovnosti v procesních právech). Má proto právo předně vznést ve lhůtě námitky proti návrhu, právo na to, aby se správní orgán s nimi vypořádal v průběhu správního řízení, a dále, aby se vypořádal s odvolacími důvody proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně. (k tomu viz např. č. 379/2004 Sb. NSS a Soudní judikatura ve věcech správních č. 888/2001). Stran procesních práv žaloba tvrdí konkrétní porušení procesních práv v průběhu druhého odvolacího řízení, a to, že žalobci bylo upřeno právo seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, že se žalovaný v rozhodnutí nevypořádal s námitkami žalobce uplatněnými v odvolání. Žalobce tím uplatňuje zkrácení v procesním právu, které mu jako účastníku řízení přísluší a současně tvrdí, že tento postup správních úřadů měl za následek nezákonné rozhodnutí (§65 odst. 2 s.ř.s.) s odkazem na ustanovení procesní i hmotněprávní jednotlivých předpisů, jimiž byl úřad vázán při vydání rozhodnutí ve věci. Aktivní legitimace k žalobě je dána, neboť procesně je k podání žaloby legitimován ten, kdo má způsobilost být účastníkem řízení a tvrdí, že došlo ke zkrácení jeho práv. Jinými slovy, dle § 65 s. ř. s. (tj. u řízení o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu) se procesní legitimace zakládá tvrzením o tom, že došlo ke zkrácení práv žalobce; závěr o tom, zda skutečně byl či nebyl zkrácen, učiní následně soud jako závěr o věcné legitimaci, jež je určující pro úspěšnost či neúspěšnost žaloby (viz např. rozsudek Nejvyššího správního

soudu ze dne 14. 2. 2006, čj. 1 Afs 40/2005 - 62). K argumentaci žalobce, žalovaného a osoby zúčastněné stran žalobní legitimace ve vztahu k Aarhuské úmluvě soud v této fázi pro úplnost odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp.zn. 5 As 19/2006-59, publikovaný pod č. 1483/2008 Sb. NSS a uzavírá, že procesní předpoklady podle vnitrostátní úpravy pro postavení účastníka řízení v daném případě u žalobce nebyly nijak v předchozím řízení zpochybněny. Zkrácení v právech žalobce tak nepředstavuje skutečnost, že jeho námitkám nebylo vyhověno, ale správní orgán se musí s jeho námitkami dostatečně vypořádat. Řádné vypořádání se s námitkami znamená, že závěr správního orgánu k nim vyslovený je v souladu se zákonem (včetně ustanovení práva hmotného).

Žaloba proti rozhodnutí žalovaného vydaného dle ust. § 12 odst. 2 a § 44 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. je přípustná, jak Nejvyšší správní soud již v předchozím rozsudku č.j. 1 As 91/2009-93 vydaném v této věci dovodil (str.4).

III. Žalobce proti nyní vydanému rozhodnutí žalovaného ze dne 14.5.2010 namítá procesní vady, jejich důvodnost však soud neshledal. Námitku žalobce, že po zrušení předchozího rozhodnutí žalovaného soudem měl žalovaný oznámit žalobci zahájení řízení dle § 47 spr. řádu, popř. oznámit pokračování v řízení, dát mu možnost seznámit se s podklady pro rozhodnutí a tyto uvést v odůvodnění napadeného rozhodnutí, soud neshledal důvodem pro zrušení rozhodnutí. V daném případě již nešlo o zahájení nového řízení, předpoklad, že v řízení bude pokračováno a bude znovu rozhodnuto o odvolání bylo lze dle závěrů vyslovených ve zrušujícím rozsudku očekávat. Žalovaný v intencích závazného právního názoru vysloveného soudy měl zohlednit podmínky uvedené ve stanovisku EIA v rozsahu v jakém se dotýkaly posouzení vlivů dálnice D8, úsek Lovosice –Řehlovice na krajinný ráz a na zvláště chráněné území. Žalovaný tak učinil na základě již shromážděných podkladů, žádné nové podklady nedoplňoval, jejich seznam byl uveden v rozhodnutí I. stupně a žalobci byl znám. Rozsudkem Městského soudu v Praze 5A 48/2010, ani Nejvyššího správního soudu, který mu předcházel, nebyl žalovaný zavázán k doplnění podkladů, ale k tomu, aby na základě již shromážděných podkladů provedl shora uvedené zhodnocení. Soud proto neshledal tvrzené zkrácení v procesních právech žalobce uvedeným postupem, tento postup pak neměl vliv na rozhodnutí ve věci samé, konečně ani žalobce žádné konkrétní tvrzení namítající nezákonnost závěrů ve vztahu k novému provedenému zhodnocení uvedenému žalovaným na str. 3-6 odůvodnění jeho rozhodnutí nevznáší.

K námitce žalobce, že během soudního přezkumu předcházejícího vstoupil v účinnost nový správní řád a byl novelizován § 1 zákona č. 114/1992 Sb. soud uvádí, že ust. § 1 ZOPK ve znění, jehož se žalobce dovolává platilo již od 28.4.2004. Do té doby § 1 zněl: „*Účelem zákona je přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás a k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji*“./ Po uvedeném datu bylo účinné znění § 1: „*Účelem zákona je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvořit v souladu s právem Evropských společenství 1a) v České republice soustavu Natura 2000. Přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry*“/. Námitka žalobce se proto míjí nejen s právní úpravou již se dovolává, ale, jak již žalovaný i osoba na řízení zúčastněná poukázaly ve svých vyjádřeních k žalobě i s faktickým stavem věci, kdy dokončení uvedené stavby je v zájmu hospodářských, sociálních a kulturních potřeb obyvatel, a to právě z důvodů, na které bylo poukázáno žalovaným i osobou zúčastněnou, a které z podkladů pro rozhodnutí již od počátku řízení vyplývaly. Soud proto námitku neshledal důvodnou, když její uplatnění lze považovat, nadto v této fázi řízení, za účelové.

Žalobce dále namítl, že se žalovaný v rozhodnutí nevypořádal s námitkami uplatněnými v bodě 2. odvolání žalobce ze dne 18.10.2006, a to stran použití nepůvodních druhů dřevin pro daný úsek Dálnice D8, které je v rozporu s územním rozhodnutím ze dne 5.6.2003 v jeho podmínkách č. 4 a 33. Tato námitka není důvodná. Jak žalovaný poukázal, uvedenou námitku žalobce uplatňoval již v předchozích řízeních a nebyla uznána důvodnou. Žalovaný v napadeném rozhodnutí na str. 7-8, bod 3. konkrétně odkázal na výjimku vydanou Usnesením vlády ČR ze dne 24.11.2004 č. 1182 podle ust. § 43 ZOPK ze zákazu uvedeného v § 26 odst. 1 písm.d) tohoto zákona a na to, že předložená dokumentace pro stavební povolení byla zpracována v souladu s touto výjimkou. S touto námitkou se již vypořádal i předchozí rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 5A 48/2010-108, kdy odkázal na závěry uvedené ve svém předchozím rozsudku (5 Ca 171/2007-51v této věci), a uvedl, že „*Dále pak neshledal důvodnou námitku žalobce, ve které namítal nedodržení zákazu daného § 26 odst. 1 písm. d) ZOPK, dle kterého nesmí být na území tohoto CHKO na stavbě dálnice použity nepůvodní dřeviny, když uvedl, že pro spornou stavbu dálnice D8 byla v první řadě udělena příslušným orgánem (Ministerstvem životního prostředí) výjimka ze zákazu stanoveného v § 26 odst. 1 písm. f) ZOPK, ovšem za podmínky dodržení mj. i zákazu stanoveného v § 26 odst. 1 písm. d), tedy nerozšiřovat na území nepůvodní druhy dřevin. Za těchto podmínek pak bylo vydáno i územní rozhodnutí o umístění stavby, které podmínku převzalo. Teprve následně vydal příslušný orgán (nyní již vzhledem k novelizaci vláda ČR) další výjimku, kterou povolil vysazení tří nepůvodních druhů dřevin ve středovém pruhu dálnice D8. Námitka, že by toto rozhodnutí bylo v rozporu s předchozí výjimkou, není důvodná*“. Nejvyšší správní soud již v rozsudku sp.zn. 1 As 91/2009 vydaném rovněž v této věci se v této otázce přiklonil k závěrům městského soudu (str. 5 dole rozsudku NSS) a rovněž neshledal původní rozsudek městského soudu v tomto směru nesprávným; uvedl, že „*S namítanými rozpory mezi podmínkami zahrnutými v územním rozhodnutí a ve výjimce ze dne 24. 11. 2004 Správa chráněné oblasti správně odkázala stěžovatele na řízení o vydání stavebního povolení, neboť pro vydání souhlasu podle § 12 a § 44 zákona nebyl výše tvrzený rozpor relevantní*“. Městský soud v Praze proto opakovanou námitku žalobce, jejíž důvodnost nebyla shledána již v předchozím řízení vedeném v této věci, neshledal důvodnou.

Soud neshledal námitky žaloby směřující proti samotnému rozhodnutí žalovaného ze dne 14.5.2010 důvodné.

IV. Žalobce dále namítal nezákonnost napadeného rozhodnutí z důvodů nezákonnosti podkladů, z nichž vychází, a za a) požadoval, aby soud přezkoumal Stanovisko EIA dle § 75 odst. 2 s.ř.s., s tím, že nezákonný byl předchozí postup SEA.

Stanovisko EIA je podkladem předně k územnímu rozhodnutí. Vyslovil-li Nejvyšší správní soud v této věci, že mají být podmínky stanoviska EIA promítnuty do rozhodnutí vydaného dle § 12 a § 44 zákona 114/1992. v rozsahu předmětu tohoto řízení, stalo se tak z důvodů, aby informace (a podmínky tohoto stanoviska EIA, které není závazným podkladem pro stavební úřad) byly zohledněny, pokud jde o vliv stavby na krajinný ráz příp. zvláště chráněné území, orgánem specializovaným, jehož předmětem v řízení o vydání souhlasu se stavbou, je právě posuzování těchto otázek. To však neznamená, že k žalobě v tomto řízení vedeném proti rozhodnutí žalovaného, které je souhlasem k povolení stavby, je soud nadán přezkoumávat zákonnost postupu při vydávání stanoviska EIA, které primárně je podkladem pro územní řízení.

Žalobci (a vzhledem k provázanosti postupů stran povolení stavby dálnice D8 soud předpokládá, že i ostatním účastníkům tohoto řízení) je znám rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2011 čj. 1As 6/2011-347, který se týkal stavebního povolení pro stavbu „Dálnice D8, stavba 0805 Lovosice – Řehlovice, část D-most Dobkovičky“. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku řešil otázku prakticky totožnou, neboť se týkala téhož stanoviska EIA a téže stavby (byť již stavebního povolení). Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku uvedl v bodě VI.B. odůvodnění k námitkám proti procesu SEA a EIA (body 67-72), mj., že

„ [68] Nejvyšší správní soud se v první řadě zaměřil na posouzení otázky, zda uvedené námitky proti procesu SEA a stanovisku EIA je možné uplatnit ve stavebním řízení. Vyšel přitom z § 114 odst. 2 stavebního zákona, dle něhož se nepřihlíží k námitkám účastníků řízení, které byly nebo mohly být uplatněny v územním řízení. Shodnou normu obsahoval v § 61 odst. 1 i starý stavební zákon (z početné judikatury k aplikaci tohoto ustanovení viz např. rozsudek NSS ze dne 13. 6. 2007, čj. 5 As 73/2006 – 121, nebo rozsudek ze dne 22. 5. 2008, čj. 1 As 21/2008 – 81 ve věci Okresní soud Karlovy Vary).

[69] Argumentaci stěžovatele uplatněnou v kasační stížnosti lze pro lepší pochopení shrnout následovně. Výběr konkrétního koridoru dálnice D 8 v úseku Lovosice – Řehlovice z variant, které přicházely v úvahu, byl učiněn na základě posouzení vlivů dopravní studie na životní prostředí. Jeho výstupem bylo stanovisko SEA, které doporučilo sledovat koridor C (skládající se z varianty C1 a C2) a upustit od ostatních variant. Stěžovatel ovšem namítá, že v průběhu tohoto procesu neproběhlo veřejné projednání, které mělo být dle zákona č. 244/1992 Sb. jeho obligatorní součástí. Následně byl zpracován a vydán územní plán vyššího územního celku – okres Litoměřice, v němž byla trasa dálnice D 8 zachycena v souladu se stanoviskem SEA vydanému k dopravní studii. Poté bylo provedeno posouzení vlivů záměru (dálnice D 8) na životní prostředí (proces EIA), který opět vycházel pouze z již vybraného koridoru. Posouzení ostatních variant v tomto procesu bylo odmítnuto s odkazem na shora uvedené stanovisko SEA. Stěžovatel má zato, že v procesu SEA byla porušena jeho práva, neboť neproběhlo veřejné projednání dopravní studie, jehož by se mohl účastnit. Výstup tohoto procesu (stanovisko SEA) je nezákonný. Jelikož stanovisko SEA bylo podkladem pro proces EIA, jehož výstupem je stanovisko EIA, je i toto stanovisko stíženo nezákonností, neboť se jedná o plod z otráveného stromu. Tento soubor dílčích námitek tedy ve svém souhrnu zpochybňuje výběr konkrétní trasy dálnice D8.

[70] Nejvyšší správní soud je ve shodě s městským soudem toho názoru, že uvedenou námitku bylo třeba uplatnit již v územním řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 2. 2004, čj. 5 A 137/2000 – 37, publ. pod č. 640/2005 Sb. NSS, nebo rozsudek NSS ze dne 22. 7. 2010, čj. 8 As 2/2010 – 97 ve věci Společnosti ochránců životního prostředí). Stanovisko EIA je v první řadě podkladem pro územní řízení, v něm se také rozhoduje o umístění stavby na přesně určené pozemky (§ 4 odst. 1 písm. č. vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona, shodně § 9 odst. 1 vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření). Otázka, které se týká námitka stěžovatele (tj. stanovení konkrétní trasy dálnice D 8), byla předmětem územního řízení. Její posouzení ze strany správních orgánů mohlo být přezkoumáno soudem pouze v souvislosti s žalobou proti územnímu rozhodnutí. Přesně tímto způsobem ostatně stěžovatel postupoval, uplatnil tytéž

námitky proti procesu SEA a stanovisku EIA v územním řízení a žalobě proti územnímu rozhodnutí. Rozsudek NSS ze dne 20. 5. 2009, čj. 1 As 111/2008 – 363, jehož aplikace se stěžovatel v kasační stížnosti domáhá, se týká územního řízení a závěr v něm vyslovený se stal závazný pro Krajský soud v Ústí nad Labem, který projednával žalobu stěžovatele proti územnímu rozhodnutí. Právní závěry Nejvyššího správního soudu se však nikterak nedotýkají řízení stavebního.

[71] K souboru námitek stěžovatele týkajících se procesu SEA a stanoviska EIA, pokud se týkají výběru trasy dálnice D 8, nelze ve stavebním řízení přihlídnout (§ 114 odst. 2 stavebního zákona). Ani z rozsudku NSS ze dne 19. 1. 2010, čj. 1 As 91/2009 – 83, jehož se stěžovatel v kasační stížnosti dovolává, nelze vyvodit opak. Městský soud tedy v tomto směru zaujal správný právní názor. Námitka stěžovatele je nedůvodná. Věcné vypořádání žalobního bodu ze strany městského soudu již bylo nadbytečné a k jeho správnosti se Nejvyšší správní soud ze shora uvedeného důvodu nevyjadřuje. “

Městský soud v Praze neshledal důvodu se od uvedeného právního názoru, že námitka nezákonnosti stanoviska EIA je námitkou, která měla být uplatněna v územním řízení a ve

stavebním řízení k ní nelze přihlédnout, odchýlit a má za to, že uvedený závěr je nutno připustit jako obdobně aplikovatelný i ve vztahu k rozhodnutí žalovaného dle § 12 a § 44 ZOPK, když toto rozhodnutí je navíc samo podkladem pro navazující stavební řízení- řízení o povolení stavby, a není tak samo rozhodnutím o povolení záměru, ale jedním z řetězcích se aktů. Žalobce obdobnou argumentaci (doplněnou o výhrady proti uvedeným závěrům NSS) uplatnil i v řízení vedeném Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 1As 83/2011-565 (jde o řízení opět ve věci téhož žalobce a týkající se stavebního povolení na úsek stavby dálnice D8 – most Opárno). Nejvyšší správní soud ani po zhodnocení doplňující argumentace žalobce neshledal důvody se od svého předchozího právního názoru odchýlit. Městský soud v Praze proto plně odkazuje i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2011 čj. 1As 83/2011-565, nepovažuje za nutné pak znovu podrobně opakovat jeho závěry. Konečně soud odkazuje i na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 6As 8/2010-323, v němž soud uvedl, že *„Stanovení konkrétní trasy dálnice D8 bylo předmětem územního řízení a její posouzení ze strany správních orgánů mohlo být přezkoumáno soudem pouze v souvislosti s žalobou proti územnímu rozhodnutí. Lze tedy uzavřít, že v řízení o povolení výjimky podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. se nelze vrátet k procesu EIA(SEA).“*.

Námítku žalobce z uvedených důvodů soud považuje za nedůvodnou. Požadavek žalobce, aby soud dokonce zrušil stanovisko EIA z 15.11.1996 v tomto řízení soud považuje i vzhledem k obsahu žaloby odkazujícímu na ust. § 75 odst. 2 s.r.s. za nepřijatelný.

Navíc v tomto konkrétním případě se soud ztotožňuje s žalovaným v tom, že žalobce se v předchozí žalobě dovolával toho, že má být toto stanovisko EIA jako zákonné respektováno žalovaným i v tomto řízení dle § 12 a § 44 ZOPK, a zapracovány podmínky tohoto stanoviska, resp. zhodnoceny, týkají-li se předmětu tohoto řízení. S touto námitkou byl úspěšný, žalovaný tak učinil a žalobce, jak shora uvedeno, proti vysloveným závěrům v této žalobě již ničeho nenamítá. Poněkud překvapivým se proto jeví nynější postoj žalobce, namítající nezákonnost samotného stanoviska EIA, zapracování jehož podmínek se dříve dovolával. Konečně lze poukázat i na to, že nezákonnost stanoviska EIA byla předmětem přezkoumání u krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp.zn. 15 Ca 91/2008 v řízení o umístění stavby „Dálnice D8, stavba 0805 Lovosice –Řehlovice“ a v navazujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 1 As 111/2008-363.

Obdobným způsobem žalobce za b) samostatně napadá i rozhodnutí ministra ŽP ze dne 14.2.2001 čj. M/100130/01 SRK/813/R-1057/00 o udělení výjimky dle § 43 ZOPK ze zákazu stanoveného v ust. § 26 odst. 1 písm.f) téhož zákona. Pravomoc vydat takové rozhodnutí byla v pravomoci Ministerstva životního prostředí do novely provedené zákonem č. 218/2004Sb. (viz č. 2178 Sb.NSS), poté byla svěřena vládě ČR. Soud obdobně jako v předchozím případě shledal tuto námitku nedůvodnou. Stejnou námitku uplatnil žalobce v řízeních týkajících se stavebních povolení jednotlivých úseků dálnice D8, a v rozsudku shora již zmiňovaných Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2011 čj. 1As 6/2011-347 a ze dne 8. 9. 2011 čj. 1As 83/2011-565 Nejvyšší správní soud dospěl k právnímu závěru, že se jedná o námitku, která nemůže být úspěšně uplatněna ve stavebním řízení, neboť rozhodnutí o povolení výjimky z ust. § 43 zákona o ochraně přírody a krajiny nebylo podkladem pro vydání stavebního povolení, ale pouze podkladem pro vydání územního rozhodnutí ze dne 26.3.2002 a *„Námítky proti rozhodnutí o udělení výjimky tak bylo možné uplatnit v územním řízení. Pokud snad v dané době nebyl možný samostatný soudní přezkum rozhodnutí o udělení výjimky, jak tvrdí stěžovatel, nepochybně bylo možné napadnout žalobou územní rozhodnutí a v jejím rámci se domáhat na základě § 75 odst. 2 s. ř. s. soudního přezkumu rozhodnutí o udělení výjimky (viz rozsudek čj. 5 As 19/2006 –59, cit. v bodě [78] shora)“*. Městský soud proto

opětovně odkazuje na zmiňované rozsudky Nejvyššího správního soudu a ani tuto žalobní námitku nemohl shledat důvodnou. Ohledně vývoje judikatury, zda toto rozhodnutí bylo samostatně napadnutelné (jako bylo vysloveno pod sp.zn. 8A 47/2005 NSS) soud odkazuje na citovaný rozsudek NSS č.j. 1 As 6/2011-347, bod VI.C. Obdobně pak platí, že i toto rozhodnutí o udělení výjimky bylo podkladem pro územní řízení a bylo předmětem přezkumu v řízení o žalobě proti územnímu rozhodnutí (viz již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 1As 111/2008-363 ve věci kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí n/L č.j. 15Ca 91/2008-287). Rozhodnutí napadené touto žalobou pak bylo vydáno jako souhlas dle § 12 a § 44 ZOPK pro navazující stavební povolení. Soud proto neshledal opodstatněným požadavek žalobce, aby uvedené rozhodnutí ministra ŽP bylo přezkoumáno jako podkladové rozhodnutí v tomto řízení.

Na základě všech uvedených důvodů soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V daném případě soud osobám zúčastněným na řízení žádnou povinnost neuložil, a proto jim právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 21. září 2012

Mgr. Jana Brothánková, v.r.
předsedkyně senátu